מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מדדי פיתוח כלכליים, דמוגרפיים, חברתיים ותשתיתיים
- להבין את מדד ה-HDI ואת מגבלותיו
- לתרגל סיווג מדדים וחשיבה ביקורתית על נתונים

גרסת חנ״מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א׳ – הבנת המושגים

1. ב – הכנסה, השכלה ותוחלת חיים יחד
2. א – ערך הייצור והשירותים חלקי מספר התושבים
3. א – שיעור ילודה

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – כך מוגדר במדד
2. לא נכון – יכולים להיות פערים עצומים בתוך המדינה

חלק ג׳ – התאימו מדד לקטגוריה

- 1 – ג (מדד כלכלי)
- 2 – ד (מדד דמוגרפי)
- 3 – א (מדד חברה ורווחה)
- 4 – ב (מדד תשתיות)

חלק ד׳ – השלימו את המשפט

1. מספר התושבים
2. האנושי

חלק ה׳ – חשיבה ויישום

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הכנסה, השכלה ותוחלת חיים
- למשל תמ"ג לנפש שאינו מראה פערים פנימיים
- כי לכל מדד יש חולשות, ומדד בודד עלול להטעות

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר: איך הייתם בודקים אם מדינה 'מפותחת'? ואז לחבר להגדרות
- כדאי להדגיש את הדילמה של מדינות הנפט כדוגמה לביקורת על מדד בודד
- בחלק הפתוח מומלץ לאפשר עבודה בזוגות ולבקש נימוק מבוסס על שני מדדים לפחות

דף תרגול: אי שוויון ברמה העולמית – מדדי פיתוח

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נלמד כיצד גיאוגרפים וכלכלנים מודדים את רמת הפיתוח של מדינות, נכיר את מדד ה-HDI ונבין מדוע לכל מדד יש גם חולשות.

בנק מילים: האנושי | מספר התושבים

1 חלק א׳ – הבנת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מודד אינדקס הפיתוח האנושי (HDI)?

א) רק כסף ב) הכנסה, השכלה ותוחלת חיים יחד ג) רק מספר תושבים

2. תמ"ג לנפש מחושב לפי...

א) ערך הייצור והשירותים חלקי מספר התושבים ב) מספר התושבים בלבד

ג) כמות הנפט במדינה

3. איזה מהבאים הוא מדד דמוגרפי?

א) שיעור ילודה ב) תמ"ג לנפש ג) נגישות לאינטרנט

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	HDI הוא מדד משולב הכולל הכנסה, השכלה ותוחלת חיים.	☐	☐
2	תמ"ג לנפש גבוה מבטיח תמיד חיים טובים לכל תושבי המדינה.	☐	☐

3 חלק ג' – התאימו מדד לקטגוריה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תמ"ג לנפש	___	**א.** מדד חברה ורווחה
2. תוחלת חיים	___	**ב.** מדד תשתיות
3. שיעור יודעי קרוא וכתוב	___	**ג.** מדד כלכלי
4. נגישות לאינטרנט	___	**ד.** מדד דמוגרפי

4 חלק ד' – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. תמ"ג לנפש הוא ערך כל הייצור והשירותים חלקי _____ .

2. המדד הידוע ביותר לרמת פיתוח נקרא אינדקס הפיתוח _____ .

5 חלק ה' – חשיבה ויישום

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

כרטיס יציאה

מהם שלושת המרכיבים של מדד ה-HDI?

_____

_____

תנו דוגמה למדד שאינו מספר את כל הסיפור על מצב המדינה.

_____

_____

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀